

مدینه‌ی فاضله از آرمان تا واقعیت (۲)

(بر مبنای افلاطون، آگوستین، فارابی و بازخوانی آموزه‌ی خلافت در عرفان اسلامی)

*محمدعلی مشکات

چکیده

بعد از تأمل گذشته در مقاله‌ی پیش (مدینه‌ی فاضله از آرمان تا واقعیت (۱)) درباره‌ی چهار مدینه‌ی مورد بحث، اینک می‌توان به نسبت یا قدر جامع این چهار مدینه اندیشه کرد. و مهم‌تر از آن درباره‌ی هر چهار مدینه پرسش نمود که آیا یک قدر جامع برای هر چهار مدینه آن نیست که همه به شدت آرمانی‌اند و آیا آنها از مرزهای واقعیت بسیار دور نیستند؟ این مقاله نشان می‌دهد که این چهار مدینه، رؤیایی و اوتوپییی نمانده‌اند. زیرا در دوره‌های بعد از خود تأثیرهای ژرف نهاده‌اند و نیز نشان می‌دهد که دغدغه‌های مدینه‌های افلاطون و آگوستین و فارابی، در مدینه‌ی اسلامی که در این جا با رویکرد عرفانی تصویر می‌شود، به طور احسن تأمین می‌شود.

کلید واژگان: اتوپیا، مدینه‌ی فاضله، خلافت الهی، جامعه‌ی موعود، ولایت، قرب